

DECIZIE

18 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

Avînd în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul

V. Pruteanu

Judecătorii

L. Popova și A. Gavrilița

examinînd în ședință publică recursul declarat de către Macovei Anatolie, reprezentată de avocatul Iosip Andrei, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului la ipotecă și cererea reconvențională depusă de Macovei Anatolie către BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Transvio” SRL privind declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. S110210 din 02.06.2011, împotriva încheierii Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015, prin care s-a refuzat în primirea cererii de completare a temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale, -

c o n s t a t ă :

La data de 23 septembrie 2014 BC „Moldova-Agroindbank” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Anei Macovei, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL, solicitînd transmiterea în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru a fi vîndute, a casei de locuit cu suprafața totală de 125 m.p., construcție accesorie cu suprafața de 16,3 m.p. și construcției accesorie cu suprafața de 25 m.p., amplasate pe str. V. Belinschi nr. 17, mun. Chișinău înregistrate în Registrul bunurilor imobile la OCT Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” sub nr. cadastrale 0100515.123.01, 0100515.123.02, 0100515.123.03, cu evacuarea Anei Macovei, Macovei Anatolie, altor persoane și bunurilor din imobilele transmise în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA, precum și încasarea cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în sumă de 6805,03 lei.

În motivarea cererii reprezentantul reclamantei BC „Moldova-Agroindbank” SA a indicat că, conform contractului de credit nr. SI 10210 din 02.06.2011 în redacția acordului adițional la el nr. S 110252 din 15.07.2011 SC „Transvio” SRL a primit de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, credit în sumă de 5 000 000 lei, cu termenul final de rambursare 25.04.2014.

Pentru asigurarea rambursării creditelor primite de către SC „Transvio” SRL și achitării dobînzii calculate pentru utilizarea lui, Macovei Ana și Macovei Anatolie au ipotecat băncii, conform contractului de ipotecă nr. S 110210-a din 02.06.2011 bunul imobil evaluat de către părți în sumă în de 3 191 358 lei.

A mai menționat că, SC „Transvio” SRL nu-și onorează obligațiile contractuale privind rambursarea creditului și achitarea dobînzii calculate pentru utilizarea lui, încălcînd, astfel, prevederile subpunctului 2.1 lit. (f) al contractului de credit menționat și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiunilor.

La situația din 26.08.2014 datorita SC „Transvio” SRL față de bancă constituia suma de 1 361 007,93 lei inclusiv: creditul restant 1 188 076,24 lei, dobînda neachitată 170 600,69 lei și datoriei debitoriale în sumă de 2331 lei.

Conform prevederilor subpct. 2.1, lit. f) al contractului de ipotecă nr. S 110210-a din 02.06.2011 în caz de neachitare de către SC „Transvio” SRL a creditului, dobînzii aferente și altor plăți în termenele stabilite de contractul de credit, creditorul ipotecar are dreptul să-și execute dreptul de ipotecă asupra bunului ipotecat conform legislației în vigoare.

În termenul fixat de bancă în preaviz, SC „Transvio” SRL n-a achitat datorita față de bancă, iar garanții ipotecarii n-au transmis benevol băncii în posesiune bunul ipotecat pentru a fi vîndut.

Astfel, reprezentantul reclamantei a solicitat transmiterea în posesia sa pentru a fi vîndute, a casei de locuit cu suprafața totală de 125 m.p. construcției accesorie cu suprafața de 16.3 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 25.8 m.p., amplasate pe str. V. Belinski nr. 17, mun. Chișinău înregistrate în Registrul bunurilor imobile la OCT Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” sub nr. cadastrale 0100515.123.01, 0100515.123.02, 0100515.123.03, cu evacuarea Anei Macovei, Anatolie Macovei, altor persoane și bunurilor din imobilele transmise în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA. cît și încasarea în mod

solidar de la Macovei Ana și Macovei Anatolie a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat în sumă de 6805,03 lei.

La data de 10 decembrie 2014 pîrîtul Macovei Anatolie, în ședința de judecată a depus cerere reconvențională către BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Transvio” SRL privind declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. SI 10210 din 02.06.2011.

În motivarea cererii a indicat că, la 02.06.2011 între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Transvio” SRL, a fost încheiat contractul de credit nr. S 110210 cu privire la acordarea unui credit în valoare de 5 000 000 lei, cu termenul final de scadență 25.04.2014. Potrivit pct. 4.1 al contractului menționat, pentru utilizarea creditului debitorul plătește creditorului cu rată flotantă, stabilită inițial în mărime de 15 % anual.

Totodată pct. 4.4 al aceluiași contract prevede expres că în cazul neonorării de către debitor a obligațiilor asumate de rambursare a creditului, de achitare a dobînzii în termenele și sumele stabilite, aceste sume vor fi considerate restante și la aceste sume se va calcula, începînd cu prima zi a restanței și pînă la ziua achitării complete a ei și se va percepe o dobîndă cu 3 % mai mare decît rata dobînzii la creditul în termen, în mărime de 15%.

A indicat că instituția bancară în pct. 4.4 al contractului de credit și-a rezervat dreptul de a calcula o dobîndă de întîrziere de 18% pentru sumele restante, din prima zi a scadenței, inclusiv și aferent dobînzii contractuale. Or, astfel, rezultă că dobîndă de întîrziere calculată la contractul de credit este calculată atît pentru mijloacele financiare de bază cît și pentru cele rezultate potrivit pct. 4.1 a contractului din 02.06.2011.

Rambursarea mijloacelor financiare a fost garantată prin gajarea bunului imobil asigurat cu drept de proprietate în suma de 3191358 lei a intervenienților Macovei Ana și Macovei Anatolie, prin constituirea în favoarea creditorului a gajului asupra bunurilor mobile (autoturisme) procurate din contul creditului solicitat, precum și prin contractul de fidejusiune nr. S 110210-d din 02.06.2011, încheiat între creditor, debitor și Zagorodniuc Alexei, contractul de fidejusiune nr. S 110210-c din 02.06.2011, încheiat între creditor, debitor și Peresnicenco Vladimir. Totodată, pct. 4.5 lit. a) prevede obligația debitorului la achitarea comisionului unic în mărime de 1% din suma creditului acordat, la data primirii sumei creditului.

Macovei Anatolie consideră că contractul de credit nr. S 110210 din 02.06.2011 este unul abuziv, or clauzele inserate în conținutul acestuia comportă un caracter ilegal, iar din aceste considerente fiind pasibile de nulitate absolută. Cît și contractul de ipotecă nr. S 110210 este pasibil de nulitate, fiind încălcat cu încălcarea limitelor împuternicirilor, or la semnarea actului nu s-a solicitat acordul tuturor titularilor dreptului de proprietate.

Totodată, pîrîtul/reclamantul Macovei Anatolie a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat pentru examinarea cererii reconvenționale.

Prin încheierile Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 martie 2015 s-a admis cererea lui Macovei Anatolie privind scutirea de la achitarea taxei de stat și s-a scutit ultimul de la plata taxei de stat la depunerea cererii reconvenționale către BC „Moldova-Agroindbank” SA și CS „Transvio” SRL privind declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. S110210 din 02.06.2011, depusă la cererea de chemare în judecată a BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului de ipotecă pentru Macovei Anatolie. De asemenea, s-a primit cererea reconvențională a lui Macovei Anatolie către BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Transvio” SRL, privind declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. S110210 din 02.06.2011 pentru a fi judecată odată cu cererea inițială intentată de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului de ipotecă.

În cadrul ședinței de judecată din 06 noiembrie 2015, reprezentantul pîrîtului Macovei Anatolie, avocat Iosip Andrei a solicitat completarea temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale, și anume, declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-K la contractul de gaj nr. S 110232 din 23 iunie 2011; - declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-L la contractul de gaj nr. S 110246 din 12 iulie 2011; - declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-M la contractul de gaj nr. S 110297 din 17 august 2011; constatarea sumei în mărime de 887 353 lei ca achitată în contul stingerii creditului potrivit contractului de credit nr. S 110210 din 02 iunie 2011; declararea nulității deciziei Comitetului pentru credite a BC „Moldova Agroindbank” SA, nr. 27124 din 22.11.2013; constatarea încetării ipotecii instituite de către Macovei Anatolie; radierea din Registrul bunurilor imobile dreptul de ipotecă înregistrat asupra bunurilor imobile.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015 s-a refuzat în primirea cererii de completare a temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale înaintate de reprezentantul pîrîtului Macovei Anatolie, avocatul Iosip Andrei privind declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-K la contractul de gaj nr. S 110232 din 23 iunie 2011; declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-L la contractul de gaj nr. S 110246 din 12 iulie 2011; declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-M la contractul de gaj nr. S 110297 din 17 august 2011; constatarea sumei în mărime de 887 353 lei ca achitată în contul stingerii creditului potrivit contractului de credit nr. S 110210 din 02 iunie 2011; declararea nulității deciziei Comitetului pentru credite a BC „Moldova-Agroindbank” SA, nr. 27124 din 22.11.2013; constatarea încetării ipotecii instituite de către Macovei Anatolie; radierea din Registrul bunurilor imobile dreptul de ipotecă înregistrat asupra bunurilor imobile.

Macovei Anatolie, reprezentată de avocatul Iosip Andrei, la data de 17 noiembrie 2015 a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015 și emiterea unei noi încheieri prin care a admite spre examinare cererea reconvențională suplimentară depusă de către Macovei Anatolie.

În motivarea recursului reprezentantul recurente a invocat că, potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare persoană interesată este în drept să se adreseze instanței de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele sale legitime. Nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea juridică pe motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Prin urmare, în opinia sa instanța de fond ilegal a refuzat primirea spre examinare a cererii reconvenționale suplimentare depusă de Macovei Anatolie, or dreptul acestuia de a se apăra prin mijloace legitime și independente este unul absolut, care nu poate fi ignorat și încălcat (art. 26 alin. (1) din Constituția R. Moldova).

Mai mult ca atât, esențial la caz este și faptul că cererea reconvențională a fost deja primită spre examinare, iar recurentul nu a făcut altceva decât să suplimenteze cuantumul pretențiilor din acțiunea reconvențională potrivit prevederilor art. 60 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, dispoziția art. 172-173 din Codul de procedură civilă, nu prevede dreptul instanței la restituirea cererii reconvenționale, cu atât mai mult a celei suplimentare, care vine să mărească cuantumul pretențiilor din acțiune.

Totodată, s-a indicat că potrivit prevederilor art. 169 (1) lit. a) din Codul de Procedură Civilă, judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă, cererea nu urmează a fi judecată în instanța judecătorească în procedură civilă; b) există o hotărâre judecătorească irevocabilă cu privire la un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri sau o încheiere judecătorească prin care se admite încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau că între părți s-a încheiat o tranzacție; c) aceasta este depusă de un organ, organizație sau persoană în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unei altei persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le delege dreptul adresării în judecată cu acest scop; d) există o hotărâre a judecății arbitrale, obligatorie pentru părți, cu privire la litigiul dintre aceleași părți asupra aceluiași obiect și având aceleași temeuri, cu excepția cazurilor în care judecata a respins cererea de eliberare a titlului executoriu sau a desființat hotărârea arbitrală; e) reclamantul/pârțitul îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2).

Așadar, reieșind din prevederile legale sus menționate este absolut evident că refuzul în primirea spre examinare a cererii reconvenționale a fost efectuată contrar prevederilor legii, cu atât mai mult că cererea reconvențională suplimentară urma a fi tratată și examinată prin prisma art. 60 alin. (2) din Codul de procedură civilă ca un supliment al pretențiilor din acțiune, a cărei primire spre examinare nu poate fi refuzată.

A menționat că cerințele invocate de către recurent în cererea reconvențională corespund prevederilor art. 172-173 Codul de procedură civilă, deoarece admiterea acestora exclud în tot admiterea acțiunii inițiale. Or, din conținutul cererii se remarcă că recurentul invocă nulitatea absolută a actelor juridice care a micșorat substanțial valoarea mijloacelor financiare virate de către debitor la contul creditorului, iar în rezultat se și invocă răspunderea tertului ipotecar Macovei Anatolie.

Consideră că, refuzul examinării cererii reconvenționale suplimentare ar însemna încălcarea totală a principiului accesului liber la justiție și a dreptului la apărare, fapt care contravine jurisprudenței CEDO.

Analizând motivele invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul civil consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii primei instanțe și remiterea pricinii la rejudecare pentru examinarea cereri suplimentare la cererea reconvențională odată cu cererea inițială intentată de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului la ipotecă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare în prima instanță.

În conformitate cu prevederile art. 172 alin. (2) din Codul de procedură civilă, intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii.

În conformitate cu art. 173 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecătorul primește acțiunea reconvențională dacă aceasta urmărește compensarea pretenției inițiale, admiterea ei exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale, ea și acțiunea inițială sunt în conexiune, iar judecarea lor simultană ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor. (2) Dacă, în cazurile menționate la alin. (1) lit. a) și c), se constată că numai acțiunea principală poate fi judecată, instanța o judecă separat.

Potrivit pretențiilor din cererea reconvențională depusă de Macovei Anatolie, reiese că ultimul a solicitat declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. S110210 din 02.06.2011.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 25 martie 2015 s-a primit cererea reconvențională a lui

Macovei Anatolie către BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Transvio” SRL privind declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. S110210 din 02.06.2011, pentru a fi judecată odată cu cererea inițială intentată de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului de ipotecă.

În conformitate cu art. 60 alin. (2) din Codul de procedură civilă, reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acțiunii, să mărească ori să reducă cuantumul pretențiilor în acțiune, ori să renunțe la acțiune. Pîrîtul este în drept să recunoască acțiunea. Părțile pot înceta procesul prin tranzacție.

În cadrul ședinței de judecată din 06 noiembrie 2015, reprezentantul pîrîtului Macovei Anatolie, avocatul Iosip Andrei a solicitat completarea temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale, și anume, a solicitat declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-K la contractul de gaj nr. S 110232 din 23 iunie 2011; declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-L la contractul de gaj nr. S 110246 din 12 iulie 2011; declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-M la contractul de gaj nr. S 110297 din 17 august 2011; constatarea sumei în mărime de 887 353 lei ca achitată în contul stingerii creditului potrivit contractului de credit nr. S 110210 din 02 iunie 2011; declararea nulității deciziei Comitetului pentru credite a BC „Moldova-Agroindbank” SA, nr. 27124 din 22.11.2013; constatarea încetării ipotecii instituite de către Macovei Anatolie; radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de ipotecă înregistrat asupra bunurilor imobile.

Prin încheierea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015 s-a refuzat în primirea cererii de completare a temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale înaintate de reprezentantul pîrîtului Macovei Anatolie, avocatul Iosip Andrei privind declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-K la contractul de gaj nr. S 110232 din 23 iunie 2011; declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-L la contractul de gaj nr. S 110246 din 12 iulie 2011; declararea nulității acordului adițional nr. S 110481-M la contractul de gaj nr. S 110297 din 17 august 2011; constatarea sumei în mărime de 887 353 lei ca achitată în contul stingerii creditului potrivit contractului de credit nr. S 110210 din 02 iunie 2011; declararea nulității deciziei Comitetului pentru credite a BC „Moldova-Agroindbank” SA nr. 27124 din 22.11.2013; constatarea încetării ipotecii instituite de către Macovei Anatolie; radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de ipotecă înregistrat asupra bunurilor imobile, instanța ajungînd la concluzia că, în cererea de completare a temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale nu se constată nici unul din temeiurile prevăzute de art.173 alin. (1) CPC, or, această cerere nu urmărește compensarea pretenției inițiale, admiterea ei nu exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale, ea și acțiunea inițială nu sunt în conexiune, iar judecarea lor simultană nu ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor, ci dimpotrivă ar duce la tergiversarea examinării cauzei.

Prin urmare, în opinia instanței, cerințele înaintate de către reprezentantul pîrîtului Macovei Anatol, avocatul Iosip Andrei în cererea de completare a temeiurilor și obiectului acțiunii reconvenționale, face obiectul unui litigiu de drept care urmează a fi judecat separat.

Colegiul civil consideră greșită concluzia primei instanțe în acest sens, or, cererea reconvențională depusă de Macovei Anatolie a fost deja primită spre examinare prin încheierea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 25 martie 2015, iar pîrîtul-reclamant prin cererea suplimentară a suplinit cuantumul pretențiilor din acțiunea reconvențională potrivit prevederilor art. 60 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care de asemenea are ca obiect nulitatea clauzelor contractuale, expuse în contractul de credit.

Astfel că, dispoziția art. 172-173 din Codul de procedură civilă, la care se face referire nu prevede dreptul instanței la restituirea cererii reconvenționale, cu atît mai mult a celei suplimentare, care vine să mărească cuantumul pretențiilor din acțiunea reconvențională.

Situației respective nu-i sunt aplicabile nici prevederile art. 169 din Codul de procedură civilă, care stabilește cazurile în care judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată.

În consecință, reieșind din faptul, că refuzul în primirea cererii de completare a temeiurilor și obiectului acțiunii reconvențional înaintate de reprezentantul pîrîtului Macovei Anatolie, avocatul Iosip Andrei nu s-a desfășurat în cadru legal, servește motiv pentru casarea încheierii primei instanțe și restituirea pricinii în prima instanță pentru judecarea acesteia în fond.

Din considerentele menționate și ținînd cont de faptul că au fost încălcate normele de drept procedural la emiterea încheierii contestate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa integral încheierea primei instanțe cu remiterea pricinii la rejudecare în aceeași instanță pentru examinarea cereri suplimentare la cererea reconvențională odată cu cererea inițială intentată de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului la ipotecă.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Macovei Anatolie, reprezentată de avocatul Iosip Andrei.

Se casează integral încheierea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 12 noiembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului la ipotecă și cererea reconvențională depusă de Macovei Anatolie către BC

„Moldova-Agroindbank” SA și SC „Transvio” SRL privind declararea nulității clauzelor contractuale 4.1, 4.4, 4.5 din contractul de credit nr. S110210 din 02.06.2011, cu restituirea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță pentru examinarea cereri suplimentare la cererea reconvențională odată cu cererea inițială intentată de BC „Moldova-Agroindbank” SA către Macovei Ana, Macovei Anatolie, intervenient accesoriu SC „Transvio” SRL privind executarea dreptului la ipotecă.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței:

V. Pruteanu

Judecătorii:

L. Popova

A. Gavrilița